

NGƯỜI TRỒN TRONG MÂY

(FILE THUYẾT MINH)

1. GIỚI THIỆU NHÂN VẬT – GIA CHỦ CỦA CĂN NHÀ

Anh Bùi Hoài Nam Sơn - chủ Hiên Vân ceramics, con trai của họa sĩ Bùi Hoài Mai, cháu trai họa sĩ Mộng Bích. “Người yêu thích thì sẽ tìm đến với mình”, Gắn bó với gốm Hiên Vân từ khi còn trên giảng đường đại học, nhiều lần tưởng chừng thất bại, anh Sơn cùng một người bạn tri âm đã góp phần đưa dòng gốm Việt mang đậm tính mỹ thuật này đến với những người yêu gốm.

Họa sĩ Mộng Bích sinh năm 1931 trong một gia đình trí thức tại Đông Ngạc, phía Bắc Hà Nội. Bà được anh trai và những người bạn là nghệ sĩ, kiến trúc sư của ông truyền cảm hứng trở thành họa sĩ từ khi còn rất nhỏ. Tác phẩm của họa sĩ Mộng Bích thể hiện sự quan tâm sâu sắc đến thân phận con người, đặc biệt là cảnh ngộ của những người phụ nữ và người mẹ Việt Nam.

Bùi Hoài Mai sinh năm 1962, ở Hà Nội, là con trai của họa sỹ vẽ lụa nổi tiếng Mộng Bích. Ông là họa sỹ, nhiếp ảnh, kiến trúc sư, người sưu tầm gốm cổ, nhà nghiên cứu văn hoá dân gian Việt Nam và Đông Nam Á. Ông đã thiết kế và xây dựng rất nhiều công trình nhà cổ dân gian Bắc Bộ, trong đó nổi bật có Chùa Linh Am Bắc Ninh, hay khu nghỉ dưỡng Emeraldia Gia Viễn, Ninh Bình... Ngoài ra, ông còn là một thành viên quan trọng của trang Soi.

2. VỀ “HIÊN VÂN CERAMICS”

Khuất bên trong tòa biệt thự thời Pháp thuộc số 8 Chân Cầm, một tiệm gốm nhỏ bé lặng lẽ nằm tách biệt với cái náo nhiệt ồn ào của khu phố cổ Hà Nội.

Gốm Hiên Vân cũng trẻ như anh Sơn vậy. Bố của anh Sơn, họa sĩ Bùi Hoài Mai, vốn là một người nghiên cứu gốm cổ. Tâm huyết với gốm và luôn trăn trở vì những thế hệ sau này không còn tiếp nối được tinh thần của gốm cổ, nhiều năm liền họa sĩ Bùi Hoài Mai mong có cơ hội được làm gốm. Trong dịp nhận được một dự án kiến trúc lớn, họa sĩ Mai đặt vấn đề đưa gốm vào công trình và được chấp nhận. Vậy là năm 2004, anh về Bắc Ninh, lập một xưởng gốm ở làng Na, xã Hiên Vân, rồi dựa trên mô típ trang trí đình làng và các tấm phù điêu bằng đá thời xưa để tạo nên những bức phù điêu gốm cho dự án.

Xưởng gốm sau đó chuyên sản xuất cho các công trình của họa sĩ Bùi Hoài Mai. Có đầu ra, anh lấy một phần thu nhập để thử nghiệm và tái hiện các loại gốm Việt thời Lý – Trần, Lê – Mạc sử dụng đúng những phương pháp truyền thống. Đó chính là những bài học kỹ thuật cơ bản đầu tiên để tiếp nối dòng chảy và định hình dòng gốm sau này. Gốm họa sĩ Mai làm ra dần dần được giới mỹ thuật biết đến và được mọi người ưu ái gọi là gốm Mai. Sau này, khi suy nghĩ nghiêm túc về xưởng gốm, họa sĩ Bùi Hoài Mai đã quyết định đặt tên dòng gốm này là gốm Hiên Vân, với ước vọng rằng Hiên Vân trong tương lai sẽ có một làng làm gốm.

Vừa tạm thời giải quyết được đầu ra cho sản phẩm thì cuối năm 2014, họa sĩ Bùi Hoài Mai đột nhiên gặp khó khăn về sức khỏe, khiến gốm Hiên Vân một lần nữa lao đao, không còn nguồn tài chính để duy trì.

Chàng sinh viên năm cuối hẳn còn rất lông bông chột lúng túng khi được bố trao trách nhiệm gánh vác xưởng gốm. Bố chỉ nhấn nhủ với cậu con trai rằng: “Người ta nếu nghĩ đến nuôi sống mình thì quá dễ, nhưng nếu làm để nuôi được người khác thì hay hơn nhiều. Nó sẽ khiến mình trưởng thành lên.”

Anh Sơn cũng tâm sự: “Bên cạnh chuyện em tham gia vào gìn giữ một cái gì đó, thì em đã học được rất nhiều bài học, bớt trẻ con đi. Công việc này đã dạy em cách làm người.”

3. CÂU CHUYỆN TIỀN ĐỀ

Mùa thu những năm 1990, ở 1 làng quê Bắc Bộ nhỏ...

Nắng mênh mang dịu nhẹ đong đưa theo gió thoảng những bông lúa trĩu hạt vàng nép men theo bờ ruộng cỏ xanh rì. Những cuộn khói đốt rơm rạ bay lên cao hòa quyện vào ráng chiều mùa thu, mơ màng ẩn hiện trong từng nhịp mái ngói. Xa xa đâu đó bên dưới lũy tre, có 1 cậu bé đang chơi đùa với đám trẻ con trong làng, mộc mạc và hồn nhiên như bao đứa trẻ khác vùng thôn quê - tuổi thơ êm đềm cứ thế bình dị trôi qua ở làng quê nhỏ này....

Gia đình của cậu bé có truyền thống về nghệ thuật, khi cả bố và bà đều là những họa sĩ có tiếng lúc bấy giờ. Bố của cậu còn có niềm đam mê mãnh liệt với gốm cổ, ông luôn mong muốn có 1 xưởng gốm cho riêng mình, 1 xưởng gốm mang đậm dòng chảy của nơi thôn quê dân dã này.

Có lẽ chẳng, trong những năm tháng tuổi thơ vô tư ấy, dòng chảy của gốm đã len lỏi từng chút như những giọt nước nhỏ bé được trào lên từ những kẽ hở trên mặt đất quyện vào hạt giống tâm hồn của cậu bé ngày đó, để định ra 1 mối nhân duyên với cậu bé sau này ?

Nhiều năm về sau, cậu bé ngày đó đã trở thành 1 chàng trai trẻ, ở trong cái tuổi nhựa sống căng tràn, bắt đầu con đường thực hiện hoài bão và đam mê của riêng mình. Thất bại có, thành công có, chàng trai trẻ vẫn không ngừng miệt mài để đi tìm chiếc chìa khóa mở cánh cửa ước mơ của mình.

“Khi người ta lớn, niềm vui và nỗi buồn cũng lớn theo. Trong những giấc mơ của tôi, không chỉ có châu chấu chuồn chuồn như những ngày thơ bé. Đã có bão giông theo về trong những đêm gió lùa qua mái lá” - và 1 thử thách lớn đã đặt ra trước mắt chàng trai trên con đường đi tìm kiếm ước mơ của mình. Bố của anh - 1 người đàn ông đã sống đầy nhiệt huyết, hoài bão nhưng mà khi giờ đây đã chạm được đến ước mơ, ông lại ngã xuống vì bệnh tật. Thương hiệu gốm ông gây dựng nên bằng cả những năm tháng tuổi trẻ, giờ đây phải gửi gắm lên đôi vai người con trai cả của mình - chàng trai trẻ lúc đó đã phải đối diện với 1 cơn khủng hoảng chưa từng có trong cuộc đời, bởi có lẽ rằng chưa 1 giây phút nào anh nghĩ mình sẽ phải nối nghiệp bố. Sự hiện diện của gốm lúc này như 1 tảng đá chặn trước con đường đi thực hiện đam mê của anh. Anh sẽ tìm cách phá bỏ tảng đá đó, hay quay lại, hay tìm 1 con đường khác??

Rơi vào vô định, chàng trai trẻ khi đó đã mất phương hướng, anh lạc lối trong chính con đường mình lựa chọn....

“Đường đi khó không phải vì ngăn sông cách núi, mà khó vì lòng người ngại núi e sông”. Kỳ tích không tự nhiên mà có, nó xuất phát từ chính ý chí của con người. “Người ta nếu nghĩ đến nuôi sống mình thì quá dễ, nhưng nếu làm để nuôi được người khác thì hay hơn nhiều. Nó sẽ khiến mình trưởng thành lên.” Câu nói của người bố như soi rọi cung đường đang vô định của chàng trai trẻ, anh đã quyết định đứng lên, đón lấy gánh nặng đang đè lên đôi vai run rẩy của bố mình, thay ông thực hiện tiếp ước mơ và hoài bão. Và có lẽ anh đã nhận ra rằng, nhân duyên của mình với gốm không phải là sự ép buộc mà đó là 1 đoạn tình cảm bị ẩn giấu bấy lâu nay trong từng nhịp đập và hơi thở của mình

Mùa thu năm 2022...

Chàng trai trẻ quay lại nơi làng quê ngõ nhỏ, anh ngắm nhìn đồng lúa vàng, có ruộng chưa gặt và có ruộng gặt rồi, lặng im nghe mùa đi khẽ khàng... Hình như tiếng

chiều thu lan ra mặt ruộng rậm rì, từ những bông lúa nặng trĩu hạt nép vào bờ, từ những gốc rạ, những ngọn khói bay lên, từ mảnh đất anh lớn lên và ở đó có 2 chữ “gia đình”

4. DẪN DẮT Ý TƯỞNG

“*Người trốn trong mây*” - họa tiết đặc trưng nhất của gốm Hiên Vân mô tả khuôn mặt người lần khuất cùng mây trời - Với thiết kế phần thân phình to hẳn so với miệng và chân bình, họa tiết được khắc họa rõ nét và ấn tượng hơn bao giờ hết, làm nổi bật sự bồng bềnh của mây trời, sự bình yên của con người trong cuộc đời này. Anh Sơn đã dùng chính những trải nghiệm cuộc đời mình để vẽ nên “*Người trốn trong mây*”.

Cảm hứng chính từ những liên tưởng trong tưởng tượng: “*Người trốn trong mây*” giống như một phép ẩn dụ, những cá thể đơn độc và hành trình chạm tới những ước mơ khác nhau trong cuộc đời. Những đường nét gợi lại cảm giác về miền quê yên bình với những cánh đồng mênh mông, những buổi trưa mùa hạ gió lay nhẹ chiếc lá rơi. Những đám mây bồng bềnh trôi trên nền trời xanh biếc, mềm mại nâng niu những ước mơ thời trẻ. Để rồi con người lại đi tìm những giấc mơ khác, ở giữa những màn mây.

Cảm hứng thiết kế còn được cấu thành nên từ chính những mong muốn của gia chủ:

- “*Khung nhìn*”: Anh Sơn có niềm đam mê mãnh liệt với bộ môn nghệ thuật thứ 7, từng có ước mơ trở thành 1 đạo diễn nổi tiếng, nhưng vì biến cố của gia đình khiến anh đến với Hiên Vân. Tuy nhiên niềm đam mê với phim ảnh của anh vẫn còn đó, anh muốn mỗi khoảnh khắc trong cuộc sống đều được lưu giữ lại qua 1 ống kính.

- “*Sự lấp ló*”: Một người muốn ngắm nhìn mọi vật một cách không hoàn chỉnh, trực diện, ló ra rồi khuất đi, khi ẩn khi hiện liên tiếp.

- “*Truyền thống Việt Nam*”: Là một người con sinh ra trong 1 đại gia đình có truyền thống nghệ thuật, anh Sơn được thừa hưởng tình yêu với giá trị truyền thống Việt Nam từ người bà-họa sĩ Mộng Bích và người bố-họa sĩ Bùi Hoài Mai.

- “*Sự hiện diện của người thân*”: Anh Sơn là người con xứ Kinh Bắc, xa quê để nối nghiệp gia đình, mong muốn của anh khi có một ngôi nhà nơi đất khách quê người chính là cảm nhận được sự có mặt của gia đình anh ở đó.

“*When dream and life become home*” - Ngôi nhà chính là nơi chốn, nầy mầm và nuôi lớn đam mê của anh, mỗi góc trong ngôi nhà sẽ gợi nhớ đến hình ảnh của người thân, là động lực cho anh ở chốn phồn hoa đô thị có thể sống và được sống, nuôi dưỡng đam mê hoài bão của mình.